

2022 2022

מזכירות הממשלה

סגן

ש מ ו ר

פ ר ו ט ו ק ו ל
ישיבת הוועדה להתיישבות המשותפת לממשלה
ולהסתדרות הציונית העולמית

ה' באלול תשל"ט - 28.8.79

נכחו: חברי הוועדה - השרים : א. שרון - יו"ר, ז. המר, ח. לנדאו, מ. נסים.

נציגי ההסתדרות הציונית: ר. וייץ, ע. לוינסקי, א. שנקר, א. תבין.

נעדרו: חברי הוועדה - השרים : ש. ארליך, ע. ויצמן, ד. לוי ש. תמיר (בחופשה).

נציגי ההסתדרות הציונית: מ. דרובלס, א. כץ, ט. פרידמן, מ. ריבלין, פ. שנק.

א. בן-מאיר	-	המנהל הכללי, משרד החקלאות
ד. בועז	-	משרד האוצר
א. בראון	-	לשכת שר החקלאות
ז. בן-יוסף	-	החטיבה להתיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית
ר. חביב	-	משרד האנרגיה-והתשתית
א. לנדאו	-	לשכת שר החקלאות
י. מרגלית	-	משרד הבינוי והשיכון
אלי"ם דן סתיו	-	משרד הבטחון
א. עטיה	-	משרד התעשייה, המסחר והתיירות
ש. רביד	-	החטיבה להתיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית
מ. שמיר	-	החטיבה להתיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית
א. לישנסקי	-	מזכיר הוועדה

/סדר-היום

בפרוטוקול זה 37 דפים.

רשמי: 2022 2022

ש מ ר

- 2 -

- סדר היום :
- הת/37. נוהל עבודת הוועדה להתיישבות המשותפת
לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית:
סדרי-יום 2. א' 2.
- הת/38. יישובי פיתחת-רפיח: דיווח יו"ר הוועדה
להתיישבות 3. א' 3.
- הת/39. המגעים עם נציגי ימית ואופירה: דיווח
נציג משרד הבינוי והשיכון 10. א' 10.
- הת/40. נושאי חשמל ביישובים היהודיים בשומרון 12. א' 12.
- הת/41. ביצוע החלטות הממשלה בנושאי ההתיישבות
על-ידי המשרדים השונים - דיווח משרד
הבינוי והשיכון והחטיבה להתיישבות של
ההסתדרות הציונית העולמית 16. א' 16.
- הת/42. גרעין מישר באזור הר-הנגב (מישור פארן) 23. א' 23.
- הת/43. הרחבה של אזורי התיישבות קיימים 25. א' 25.
- הת/44. ההתיישבות הכפרית 29. א' 29.

./נוהל.

הת/37. נוהל עבודת הוועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית : סדרי יום

היו"ר השר א. שרון:

פותח את הישיבה.

לפני מספר ימים היתה פגיה אליה לשלוח לחברי

הוועדה סדר יום מפורט. אני מודה שלא רצייתי לעשות זאת משני טעמים:

(א) אין חובה כזאת מוטלת עלי; (ב) צפיתי למה שעלול לקרות. אבל בכל זאת

מאחר שהיתה פנייה נוספת אלי עשיתי זאת, ולהפתעתי שמעתי הבוקר בהרחבה את

הפרטים על סדר היום של הישיבה הזאת, וכבר התנהל ויכוח בקשר לנשאים שעומדים

להיותה נידונים היום מעל גלי הרדיו.

אני מוצא לנכון להודיע: ראשית, שאני חוזר לסדר

הקודם שהיה. לא יועבר סדר יום מפורט לחברי הוועדה. שנית, מאחר שבשלחו

הודעות באמצעי התקשורת שיהיו כאלה שלא יבואו אם לא יקבלו את סדר היום

מראש, הריני להודיע שההשתתפות בוועדה זו אינה תלויה בכך. אי-אפשר לעמוד

במצב כזה שמתווכחים מעל גלי האתר על נושאים שעומדים לדון בהם בוועדה לפני

שהם בדרכו.

ע. לוינסקי:

איני יודע מה היה היום ברדיו, כי לא שמעתי את

השידור. אם היה משהו חריג אני מבקש שהדבר ייבדק.

איני יודע על איזה סעיף היה הוויכוח ברדיו. גם בנושא פשוט זה יש מקום לבירור.

זה הרבה יותר נכון גם מבחינת סדרי העבודה שכל אחד ידע למה הוא בא לישיבה.

לי קשה לבוא לישיבות כאשר לא עומדים לדיון נושאים שמחייבים את השתתפותי.

היו"ר השר א. שרון:

אני מעריך את דבריו כפי שאני מעריך אותך, אבל

לצערי איני יכול לקבל סדר זה שמקיימים דיון מעל

גלי האתר בטרם היה דיון בנושא בוועדה, ונושאים באומים מרחיקי לכת אם בהגבר
בנושא

בסדר או לא בהגבר בסדר העברת הישובים מפיתחת רפיח. זה אחד הנושאים

לדיון בוועדה, וזה הסעיף הראשון בישיבה זו שבו ברצוני למסור אינפורמציה לחברי

הוועדה.

הח/38. יישובי פתחת רפיח : דיווח יו"ר הוועדה להתיישבות.

היו"ר השר א. שרון : בענין העברת היישובים מפיתחת רפיח עמדו בפנינו שתי אפשרויות:

אפשרות אחת, לבוא למתיישבים בחבל ימית כמו למתיישבים אחרים ולהגיד להם: אתם עוברים להתיישב במקום שיוגדר על ידינו להתיישבות. אינכם רוצים - תלכו הביתה. אפשרות שניה, לנסות וליישב את האנשים במקומות שהם רוצים להתיישב בהם, ולהשתדל עד כמה שניתן שהדבר יהיה תואם את תכניות ההתיישבות שלנו; לדאוג שלא יהיו דברים חריגים, אבל להשתדל לשמור על הפוטנציאל הבלתי-רגיל של המתיישבים ביישובי חבל ימית, שבחלקם יושבים שם כבר 9 או 10 שנים, ולהעביר אותם בשלמותם, עד כמה שזה ניתן, למקומות החדשים. זה לא ניתן היה לעשות בשום פנים ואופן, בהודעה אולטימטיבית שיש לעבור לחבל הבשור. בסיבנו גם לשכנע אותם וגם להסביר להם, אבל היה ברור לי שזה בלתי-אפשרי, יש חלק שאפשר להעביר אותם למקומות שיוגדרו על ידינו, ויש חלק שבלתי ניתן לעשות זאת, ודעתנו היתה שאם נמצא אפשרויות אחרות מול הקשיים שמתגלים במקומות אחרים, חלק מהמתיישבים שיביעו רצון להתיישב בחבל הבשור נעזור להם בכך. כך החלטנו לפעול.

עלי להדגיש שאני פעלתי בתוקף החלטת הממשלה שהטילה עלי את

הטיפול במתיישבים של פיתחת רפיח. מסרתי למתיישבים את הדברים הבאים מלכתחילה:
שירצה לעזוב

(א) כל חבר ויכול לעזוב עכשיו, אנחנו בצטער על כך, אבל הוא יקבל פיצויים לפי קריטריונים מסויימים. בנושא הקריטריונים ימסור לכם פרטים מב"ל משרד החקלאות, אברהם בן-מאיר. אני הקדמתי סעיף זה, כי עליו ללכת מיד לישיבה אחרת במשרד האוצר שבה דנים גם כן בנושא זה מבחינה תקציבית.

(ב) כל מי שירצה לעבור להתיישב במושב קיים, בין על ידי רכישת משק במושב קיים ובין על ידי תוספת יחידות משק לאותו מושב, במידה שהמושב לא השלים את מספר יחידות המשק שלו מסיבות שקשורות בעבר, נעזור להם לקבל יחידת משק במושב קיים, והדבר מקובל עלי. קבענו שבלשכת שר החקלאות יהיה אדם מיוחד שיטפל באנשים האלה אשר עוברים כבודדים למושבים אחרים. יכולה להיות גם קבוצת אנשים שתבחר ללכת בדרך זו.

הסברתי למתיישבים שמגמתנו לשמור על הגופים בשלמותם ככל

שרק ניתן. הייתי מוכרח לבוא ולומר לאנשים שבתייחס לכלל האגודה, כאשר מבחינתנו האגודה תהיה הגוף הגדול ביותר המייצג את המתיישבים. אמרנו שבאגודה כזו לא ייתכן שיהיו פחות מ-20 חברים. זה מקובל עלינו, כי גם במקומות אחרים מתחילים עם 20 מתיישבים. היתה שאלה מה יהיה במקומות שבהם יש 20 חברים שהתחילו במושב יחד

היר"ר השר א. שרון:

אמרנו שאם היו להם הישגים אנחנו בשתדל לטפל בהם בהתאם כדי להעביר אותם יחד אם ירצו בכך.

קבענו דבר בוסף מבחינת הזכויות של המתישבים

לבחור להם מקום אחר. הזכות תנתן לפי הוותק של יישובם בחבל ימית.

כאן היינו מוכרחים לקבוע את ענין הקריטריונים, וזה התחום שגם שמעון רביד מטפל בו.

אנחנו הצגנו למתישבים את מפת ההתיישבות ואמרנו

להם שיש להם אפשרות להתיישב בערבה באיזור נאות-הכמר; בחבל לכיש המזרחי באיזור בית-גוברין, בחושה, אמציה ולהב בכיוון ערד, וכך ליצור חיץ בין ישובי הבידואים לבין ישובי הערבה. זו היתה הצעתנו הראשונה. האפשרות הנוספת היתה בחבל הבשור באיזור שבין צאלים לאורים. בתנו גם אפשרות זו לבחירה. המלצתנו העיקרית היתה כל הזמן בעיקר על חבל הבשור.

המתישבים ביקשו לעבור למקומות אחרים בכל מיני

איזורים, ואומר לכם מה המקומות שבהם ביקשו המתישבים להתיישב: היו תביעות

רבות להתיישב באיזור החוף שליד מכמורת. הודעתי להם קטגורית שבאיזור

מכמורת לא יוקם ישוב בוסף. מי שרוצה לשבת במכמורת ירכוש לו בעצמו מגרש

במכמורת, איבנו יכולים להתערב בחייו הפרטיים, אבל אנחנו לא בשתתף בזה.

החלטנו שלא ללכת צפונה מהקו של איזור ביצנה אפילו

בישוב אחד. ראינו אפשרות של יישוב אחד או שנים באיזור מפקיעים; ראינו

אפשרות בעוד איזור, שהוא לדעתי חשוב מאד, וזה הקו של ארז-שפת הים צפונה

לרצועה.

לאבשי חבל ימית ואבשי בביעות הצענו שני מקומות

בערבה: הגרעין של זערון יצטרף לאחד הישובים בערבה. לעומת זאת לאבשי

בביעות המלצנו מאד שילכו לאיזור ים-המלח. עלי להודות שכאן היו מאמצים

גדולים של המועצה האיזורית לעזור לנו בכך. לאזלה שבחרו ללכת לצפון בתנו

אפשרות ללכת לאלמגור, אבל הם בחרו במקודה צפופית יותר שבין ורד-הגליל

היו"ר השר א. שרון:

ובין אלמגור, והם יעסקו שם בעיקר בתעשייה שקשורה בענף התיירות, מאחר שהמקום שבחרו בו הוא ליד הכנרת.

יש גם מקומות אחרים. הצבענו על אפשרות של

התיישבות באיזור ביצנים עם מיגבלות הקרקע שישנן שם; לגרעין העשרה הצבענו על זמורות, אם כי שם קיימת בעיה קרקעית קשה מאד. לביר אברהם ולאוגדה הצבענו אפשרות ללכת לאיזור מפקיעים; לדיקלה ולחרוב הצבענו ללכת לאיזור ארז ברצועה. תמיד הצבענו בכל מקום מחדש על חבל הבשור. המצב כרגע הוא כזה: לגבי זביעות המצב מסוכס.

לגבי שדות עם כל ההקשיים הקיימים אבי חושב שזה המקום שהם ילכו לשם. מתישבי דיקלה הודיע מלכתחילה שהם רוצים ללכת לאיזור של רצועת עזה. באוגדה המתישבים מתלבטים, אולי הם בכל זאת ילכו לחבל הבשור. אין לנו עדיין תשובה סופית מביר אברהם.

גם לגבי פריאל אין עדיין סיכום סופי. מתישבי

פריאל הודיע שהם רוצים לשבת בחבל הבשור ואף בקבעה להם משבצת קרקע ומקום. לגבי האחרים, בעיקר לגבי הגרעינים החדשים שיושבים בקירבת חבל ימים והם ממתניבים לא בתנו להם אפשרות בחדרה, אלא הפנינו אותם לגורמים המיישבים, כי הם עדיין לא במקום אחד.

זה תיאור המצב עד היום. במקומות החדשים כמו למשל

איזור ארז, שהוא איזור חשוב מאד מבחינת ההתיישבות, לאיזור מפקיעים יש משקל פחות מבחינת ההתיישבות, וגם באיזור ביצנה הבעיות הן קשות מאד מבחינה קרקעית.

אבי העדפתי בשיחותי עם המתישבים לשמור על הישובים

בשלמותם ולא להביא לפיזור הישובים. אולי חלק מהם יפנה לחבל הבשור. אני

מעריך שתוך ימים ספורים בקבל תשובות ותהיה החלטה סופית, כי גם המתישבים מבינים שהזמן הולך ומתקצר.

אבי מבקש שאברהם בן-מאיר יסביר לכם את הקריטריונים

השובים שבקבעו לתשלום הפיצויים. ברצוני שתדעו שזו בעיה מסובכת וקשה מאין

כמוה.

א. בן-מאיר:

לגבי הפיצויים אנחנו מטפלים כרגע רק באותם

המתיישבים אשר הביעו רצונם לעזוב מיד ועכשיו.

המתיישבים שבשארדים במקומותיהם מתוך הנחה שהם ישארו שם עד תום התקופה ויעברו במאורגן למקומות המתיישבות חדשים, אתם עדיין לא בעשה שום חשבון; בבוא היום הם יקבלו משק כנגד משק; יקבלו שיכון כנגד שיכון שהם מחזיקים בו היום, והפיצוי הנוסף ייקבע במועד הפיצוי שלהם. אנחנו עוסקים היום אך ורק במתיישבים שהביעו רצון לעזוב מיד.

הפיצויים הם בשלושה תחומים: בתחום השיכון,

בתחום המשק או העבף שעליו מבוטסת הפרנסה של המתיישב היום; והתחום השלישי, תקופת השחייה במקום ותקופת ההסתגלות למקום חדש. אנחנו פועלים תוך הקפדה שבכל שלושת התחומים האלה בצמיד למתיישבי העיר ימית אותם הקריטריונים, אשר מבחים את הטיפול הן במיגזר העירוני והן במיגזר החקלאי.

בפועל החשבון שנעשה עם המתיישבים הוא כזה: מתיישב

המחזיק בית של שלושה חדרים בקבע ערך הדירה למתיישב בעיר ימית לפי ערך דירה כזאת בערך בסכום של 1.6 מיליון ל"י, כאשר אנחנו למתיישבים החקלאיים צריכים להוסיף, משום שהחשבון הזה הוא לגבי המתיישבים העירוניים תוך חישוב ערך הדירה, ולגבי חקלאיים צריכים לעשות חישוב גם של ערך הקרקע. אם המתיישבים בשארדים בתחום המשקי על קרקע שמהווה קרקע גם לבית ולא רק למשק מורידים 30%, אז נותר סכום של 1.1 מיליון ל"י לשיכון.

הקריטריון השני הוא בקודת המשק; מאחר שישנם משקים

שונים גם הקריטריונים הם שונים, כי במשקים בעשר השקעות עצומות. יש כאלה שקיבלו משק תקני ממחלקת ההתיישבות, והערך שבקבע למשבצת חקלאית כזאת, כאשר היא מאורגנת לייצור הוא בין 1.1 ל-1.2 מיליון ל"י, ובזה אנחנו רואים את ההתחשבות על הצד המשקי. אם במשק פלוצי בעשר השקעות מעבר לזה בעשית

ההתחשבות על פי הערכה של שמאי, וזה העקרון שבקבע לכל מתיישב כפרי ולכל מתיישב בעיר ימית, וכל בעל עסק יקבל פיצויים על פי הערכת השמאי בגלל עזיבת העסק.

א. בן-מאיר:

דבר שלישי, סכום הפיצויים עבור שנות השתייה

במקום והתנתקות מהאיזור, וכאן בקבע ציקוד שלוקח בחשבון את הוותק של
השתייה במקום. בתחום זה בקבע מיקוד ^{בין} 400,000 ל-630,000 ל"י בעיר
ימית; בישובים החקלאיים יכול להיות שבמקום אחד או שנים יגיעו לסכומים
יותר גבוהים משום שיש להם יותר ותק מאשר לוותיקים ביותר בעיר ימית.
לגבי הישובים האחרים זה יהיה בתחומים אלה, כפי שבקבע לגבי העיר ימית.
זה נכון לגבי אלה שמתפנים מיד ובזה בגמר החשבון אתם.

זוהי עמדת הממשלה כפי שהיא הובאה בפני המתדיינים.
אנחנו פועלים במסגרת זו על ידי ועדת ביצוע ~~שמשותפת~~ בה גם איש אגף התקציבים.
עלי לציין שהקריטריונים שקבענו ושנאמרו עומדים
עליהם אינם מקובלים על המתדיינים. התביעות שם הן שרבות ומפליגות לגמרי
ממה שאמרתי וודאי צפוי עוד בענין זה עימות לא קל. השאלה מסובכת מאד,
כפי שאמר כבר שר החקלאות, ומעוררת הרבה מאד בעיות. למתדיינים הודענו
שזו הקביעה הסופית ומי שרוצה ומוכן להתחשבון היום יכול לקבל זאת עכשיו.

היו"ר השר א. שרון: הטיפול בנושא זה עדיין לא בגמר. אני מציע שגם
בישיבות הבאות של הוועדה בדיווח על המצב ואיפה
הדברים עומדים; רציתי שפשוט תדעו שזה מה שאנחנו עושים.

השר מ. בסיס: ממה ששמעתי הבוקר ברדיו, לא האזנתי לכל הדברים,
התמונה שנוצרה היא שונה לחלוטין, ולדעתי אי אפשר
להשאיר את התמונה הזאת כך. על כן אני מציע שבעקבות הישיבה היום תימסר
הודעה על הדיווח של היו"ר ושל מבכ"ל משרד החקלאות, ושבהודעה זו תימסר
תמונה אמיתית.

היו"ר השר א. שרון: איני בטוח שצריכה להיות הודעה, כי הם פנו לראש
הממשלה מספר פעמים וביקשו להפגש עמו. הסברתי
לראש הממשלה, והוא קיבל את עמדתי, שאין כרגע להתערב בטיפול ואין לשנות
את דרך הטיפול, והטיפול נשאר בידי. איש לא יפגש עם המתדיינים, וברור

היו"ר השר א. שרון:

שאי אפשר לבהל את המשא ומתן הזה באמצעות הרדיו. הבהירתי זאת לאבשי חבל ימית בצורה חד-משמעית. פה כאילו מבהלים משא ומתן בשבי מישורים: משא ומתן עבייבי עם ועדי המושבים שבאים ודבים על הדברים בצורה עבייבית, כמו שדבים בבושאים כאלה. ומצד שבי יש ביהול משא-ומתן דרך הרדיו. אמרתי שאי אפשר לבהל משא ומתן דרך הרדיו, ואיבי רוצה להגיב על הדברים האלה כרגע.

איבי מציע לומר דבר כרגע, אלא לקחת זאת באורך רוח ובסבלנות. אני מוכן לבלוע האשמות אלו ואיבי מציע להחמיר את הדברים בשום פנים ואופן. צריך להבין את האבשים ואיבי מציע לתקוף את האבשים בצערם. יש המון קשיים והתשובה לכך תהיה כרגע שהדברים יבואו על מקומם. אבחננו לא נצליח לפתור את הדברים על ידי זה שנוציא הודעה אחת ואחר כך הודעה שביה. אי אפשר לבהל את הדיונים האלה ברדיו. ביקשתי מראש הממשלה להשאיר את הטיפול בידי וכך זה יימשך.

אבחננו בהחלט בוציא הודעה על ישיבה זו שהיה דיווח,

אבל איבי מציע לומר בהודעה מה הוצע ומה באמר. יש בישובים שובים עמדת רוב ועמדת מיעוט, ואז יהיה דיון עם הוועד של הישוב, ואז תבוא הודעה של הוועד, או שאבשי הישובים יטענו שאינם יודעים מיהו הוועד הזה ושלא פתרו שום בעיה.

אני מציע לדדת מהעבין, לא להתייחס לדברים שבאמרו

ברדיו, ולתת אפשרות לבהל את המשא ומתן הזה בשקט. אני מוכן לשאת בכל האשמות האלה, אני יודע שאפתור בעיה זו אם כי בקשיים רבים, בתנאי שלא בכנס אתם לעימותים באמצעות אמצעי התקשורת. (השר מ. בסיס: לא התכוונתי להכנס לפרטים, רק למסור הודעה שהיה דיווח). אם אני מסביר את הדברים אז ישאלו למה אני טוען כך ומישהו אחר טוען אחרת. לא אבוא להסביר מה משמעות הדבר ש-22 משפחות מתוך הישוב מבקשים שבעמיד לרשותם שטח באיזור מכמורת. לא אדון בכלל בבושא זה, כי זה לא הוגן. האבשים שם הם במצב קשה ואני מבקש אפשרות בשקט לשכנע אותם. אני יודע שיש הרבה צדק בדברי השר בסיס, אבל לפי דעתי זה יהיה לא טוב אם נעשה זאת. אני מניח שנצליח להתגבר על הבעיות.

ע. לוינסקי:

אבי צדיך לציין שהדרך שהצגתם כאן היא בכונה והוגנת

ואבי מקווה שבקר זה תצליחו לפתור את הבעיות. איבי

מקבא בך, אבי משוכנע שאתה בהתחלת הקרב. רציתי לשאול האם יש איבדיקציה,

האם בקטגוריה הראשונה יש מועמדים או אין? אם יש כאלה שרוצים סידור פרטי

היום הרי במידה רבה זה יקבע את כל ההסדר.

הי"ר השר א. שרון:

המצב כרגע הוא כזה: אנשים שרוצים לבטוש את המקום

בדרך זו הם בודדים ביותר. זה בטל על המושב.

אנשים רוצים לעבור למושבים אחרים בין כבודדים ובין כקבוצות, ויש לנו קבוצות

רציניות מאד. יש גם פניות של מושבים שמוכנים לקלוט אנשים, כמו המושבים

באיזור לכיש שפנו אלינו. לפיש התפתחה באופן יוצא מן הכלל והם רוצים להגדיל

את מספר החברים שם, והם מוקבל לקבל בין 10 ל-15 משפחות. מושב בטשים פנה

וביקש לבדוק אפשרות של קליטת קבוצות. זה אפשרי; יכול להיות שאחד הישובים

יתחלק בין שלושה מושבים, ובכל מושב תיקלט קבוצה מסודרת כלשלעצמה. אבל זה

קצת מוקדם לדבר על כך. על כל פנים, כאלה שרוצים לבטוש את המקום עכשיו הם

בודדים ביותר. (ש. רביד: הם מוכנים לחכות כדי לדאות כיצד יפול דבר).

כאנשים שעוסקים בהתיישבות יש לנו מספיק בעיות. אבי מציע לא לומר דברים

שלא צדיך.

אלי"מ ד. סתו:

אבי בכל זאת מבקש לדעת מה המצב לגבי ביצנים. אמרת

שבמכמורת אין אפשרות להעביר אנשים, האם בביצנה יש

אפשרות כזאת?

הי"ר השר א. שרון:

לא פרטתי כאן את המקומות. ברצוני שתדעו שלגבי

מה שאנחנו הולכים לעשות בחבל הבשור, אנחנו קובעים

שם את מספר היחידות של המושב ל-60. לעומת זאת אלה שהולכים לאיזור ארז

ולאיזור מפקיעים וביצנים אנחנו מכשירים בדיוק לאותו מספר משפחות שיעברו

ואף לא משפחה אחת יותר, בגלל העלות הגבוהה של הכשרת השטח. אם במשך הזמן

היו"ר א. שרון:

משפחה בוספת תרצה בעצמה להצטרף ותהיה מוכנה לכך היא תצטרף בעצמה לשלם בעד
ההכשרה גם כן. לא בלך להכשיר שטח מעבר למה שבחוץ לאותם המשפחות שצריך
להעביר.

לגבי ביצנים - יש אפשרות למקם שם ישובים ויש
בידינו קרקעות לתוספת במרחק קצר יחסית, ועם השטח של תחנת הכוח יש שם
כ-6000 דונם. גם באיזור מפקיעים יש לנו כ-8000 דונם, אבל שם ייעשה פיתוח
לישוב אחד, בגלל תחנת החשמל שמופעלת על ידי פחם.
אני מבקש עכשיו מיוסי מרגלית לדווח לנו מה קורה

בערים: בימית ובאופירה.

הת/39. המגעים עם נציגי ימית ואופירה: דיווח נציג משרד
הבינוע והשיכון.

י. מרגלית: לצורך המשא ומתן על פיבוי סיבי ובעיקר של ימית
ושל אופירה מינה השר ועדה שמורכבת מנציגי מספר
משרדים, והוועדה הזאת מנהלת את המשא ומתן עם הוועד של ימית והוועד של
אופירה. הוועד של אופירה קיבל יפוי כוח של כל הבודדים בסיבי לייצג אותם.
בזשא הפיבוי קיבל מספר אלטרנטיבות, ובענין זה
היתה באמצעי התקשורת אינפורמציה שבחלקה היא בכונה ובחלקה אינה בכונה.
בעיקרו של דבר היו כמה הצעות אלטרנטיביות שירדו
מהפרק. היתה הצעה אחת של העברת ימית לאשדוד. איבי מעריך את ההצעה הזאת
כהצעה ריאלית. הצעה זו הוצעה למתיישבי ימית בהנחה שכולם הם בעלים על
בכס ורכוש. אני מעריך שהרוב המכריע של אנשי האוכלוסיה באופירה ובימית
יפוז ויתפזר בכל רחבי הארץ. הפתרון יהיה אינדיבידואלי תוך תיאום ומשא-
ומתן. צריך יהיה להתמודד בזשא הדיור בבקודה בוספת, כי יש בין המתיישבים
כאלה שרכשו זכויות במסגרת התכנית של "בנה ביתך", וזה בזשא בוסף שבו הממשלה
הכירה בצורך של מעבקי ביסוס.

בעיר ימית רוב המתיישבים רכשו את הדיור והם בעלים
כנגד
על בכס ואנחנו נצטרך להציע להם הצעה חליפה של בכס לעומת בכס שמתבסס על
ערך הרכוש שלהם בימית, לפי הדגם שקבעו שאת זה אנחנו מוכנים לתת למתיישבים.

י. מרגלית:

לגבי אופירה המצב שונה. באופירה כל הדיור היה

בשכירות. הצענו להם דיור חליף ואנחנו נמצאים במשא ומתן מתקדם על אצ דיור חליף בשכירות בארבעה המקומות האלה: ערד, אילת, אשדוד ואשקלון. הם אינם מסתפקים בכך ורוצים דברים נוספים, אבל זו עמדתנו במשא ומתן הזה. ישנו נושא שלישי של העסקים. בנושא זה היו מספר

שיטות. אנחנו התרכזנו בעיקר על שיטה אחת של הערכת העסקים לפי הערכת השמאי. מה שהשמאי יקבע את זה יקבלו המתיישבים. נוסף לזה, מי שיהיה מוכן פיתוח לעבור לאיזור מועדף יקבל הקלה מינהלית מועדפת.

נושא שני הוא מעבקי הביסוס. אנחנו קבענו בקודות שלוקחות בחשבון את הוותק במקום, גודל המשפחה והגיל. עקרונות אלה מיושמים להערכת הבקורות לגבי קביעת המשכורת השנתית, וזה יביא לידי כך שמשפחה ממוצעת של זוג עם שני ילדים שנמצאת במקום 4 או 5 שנים תקבל כנחצי מיליון לירות, זה תלוי כמובן בשאלה מתי הם באו ומתי הם יעזבו.

נוסף לזה ישנה הבעיה של אלה שבאו לשם במסגרת התכנית "נבה ביתך" הם רוצים מגרש חליף במקום אחד. יש תושבים שיש להם מגרשים במקום כאנשי חוץ ואנחנו החלטנו להחזיר להם את ההשקעות עם הריבית. אותו לדבר לגבי ימית ואופירה. תושבי המקום שירצו ללכת לאיזורי פיתוח מועדפים הצענו להם עדיפות בבנין.

יש לציין שבימית מתוך 500 המשפחות היושבות במקום 150 משפחות הם של אנשי צה"ל, ואיבנו מתערבים לגבי המשא ומתן אתם. פירוש של דבר שאנחנו צריכים לדאוג ל-350 משפחות בימית.

באופירה ישנן כ-100 משפחות, שמהן 30 משפחות הן של אנשי צה"ל, ומבין האחרים רבים הם הבודדים.

בכלל מצאנו בסיסי רבים בסיבי אשר מציגים את עצמם כבעלי עסקים שם. היתה בעיה של משפחות שנאלצות לעזוב לאלתר את הישובים, ומצאנו בישובים אחרים שמסיבות משפחתיות היו נאלצים לעזוב את המקום ואלה בחרו להתבסס במקום אחד בארץ.

י. מרגלית:

עד כה גמרנו את המשא ומתן עם 10 משפחות.
להערכתי תעזובנה בין 20 ל-30 משפחות מימית; באופירה הדבר עדיין לא
בא לידי ביטוי ממשי.

הח/40. ביצוע תכנית חישאול והתיישבות בשומרוןהיו"ר השר א. שרון:

מאחר שרם חביב צריך ללכת לישיבה עם שר האבטלה
בתבקשתי להקדים את סעיף ה' של סדר היום. לגבי
הישובים שהחלטנו על הרחבתם ישנה בעיה של מפעלי תעשייה שרוצים להתחיל לפעול
בהם ועדיין לא מצאו פתרון בנושא החשמל. אני מבקש מרם חביב להתייחס גם
ללוח הזמנים.

רם חביב:

קיצורי דרך מרחיקי לכת אין כאן. מאז הדיווח שלי
כאן בחודש פברואר גובשה תכנית שבשלושה צירי רוחב
של הישובים: כפר-קאסם תפוח, קלקיליה שכם ותול-כרם שכם הוכנסו לתכנית ביצוע
על הקטעים האלה וסוכם עליהם על דעת כל השותפים שהם צריכים להיות הראשונים
בתור. מדובר כאן על הקטעים של כפר-קאסם לאלקפה; הקטע של קדום ושבי שומרון;
והקטע של שבי שומרון וקרבי שומרון, עד להרחבת הציר של קלקיליה שכם. שיהיה
הסידור הקבוע. לגבי הקטעים האלה הושלמו התקציבים הראשונים והוגשו הבקשות
לאישורים הראשונים. אני מצטער לומר כי העיצומים שבמשכים בחברת החשמל לגבי
המהבדסים זה זמן רב בהכרח פגעו בקצב הטיפול. עם זאת יש לקוות שבימים
הקרובים יתקבלו האישורים מהממשל הצבאי, ואז תוכל חברת החשמל לגשת לתכנון
מפורט. זה עשוי להמשך עד לחודש ימים. יש להניח שבראשית נובמבר יגשו להתחלת
העבודה בשטח. (א. בראון: זה באמר לבו בפברואר, ובינתיים עברה חצי שנה).
העבודה בשטח היתה אמורה להתחיל באוקטובר. זה קשור בתיאום הפעולות בשטחים
והצורך לרכז את כל הגורמים ששותפים בנושא: המחלקה להתיישבות, משרד הביטוי
והשיכון, חברת מקורות, הצבא ואנחנו. הוועדה המשותפת לכל הגורמים האלה

רם חביב:

אשרה את לוח הזמנים; אשרה את התכנית הכוללת, אשרה את החלוקה הכספית בין הגורמים השונים רק ביוזי, ובחודש יולי סוכמו ההזמנות האחרונות מחברת החשמל. הכל ערוך עכשיו להתחלת הביצוע בשטח.

החל מראשית נובמבר, אלקנה תקבל חשמל לא יאוחר מה-1 במרס 1980; אריאל תקבל חשמל קצת יותר מאוחר. חברת החשמל התחילה לעבוד בקרבי שומרון ועבודה זו תימשך 5 עד 6 חודשים, זאת אומרת שהם יקבלו חשמל בסוף אפריל, ראשית מאי 1980. תפוח במצאת בשלב השני של העבודה. התכנית כולה תתבצע בתקופה שצריכה להמשך עד ל-20 חודש. זה המצב כרגע.

א. בראון:

בפברואר דובר על זה שלגבי אריאל העבודה לאספקת

החשמל תימשך עד שנה ולתפוח 18 חודש. מזה עברו

כבר 8 חודשים. אבחנו כבר מפגרים מאוד.

רם חביב:

בדיווח שלי כאן בפברואר אמרתי ששעת השין זהו המועד

שבו נחתמו ההזמנות מחברת החשמל, וזה בעשה רק בחודש

יולי. חברת החשמל אינה מתחילה בעבודה לפני שהמבקש מזמין ומשלם משהו על

חשבון העבודה. אז יש מישהו שנושא באחריות ויש לחברת החשמל על סמך מה

להתחיל לעבוד מבחינת ההתחייבויות הכספיות. צריך לזכור שהיו עיצומים במשך

חודשים רכבים בחברת החשמל וזה לא עזר לקידום הביצוע.

צריך לזכור שחברת החשמל מעורבת במידה רבה מאוד

בכל העבודות של צה"ל בגב וכל כמה פרויקטים של פיתוח, ואובייקטיבית יש

מיגבלה לכושר הביצוע של חברת החשמל גם אם יש מישהו שחושב שאפשר לעשות

זאת יותר מהר.

א. בראון:

יש חשיבות רבה יותר לאספקת החשמל לאריאל, כי שם

רוצים לפתח תעשיה. אם באלקנה החשמל יהיה מספר חודשים

קודם או אחר כך, הם יכולים למצוא תשרובות זמניות נוספות. החשיבות הראשונית

של החשמל היא לפיתוח התעשיה, ולכן אני מציע לחברת החשמל לתת עדיפות לאריאל

ולאלקנה.

רם חביב:

אתה מיוצג בוועדת המעקב שדבה באינטרסים של
הישובים השונים. אם הוועדה תקבל החלטה שמישור
אחר יוותר ויקדימו מישור אחר, במידה שרוצים לעשות זאת זה ביתן. אבי
מציע שוועדת השרים תקבל החלטה על כך.

היו"ר השר א. שרון:

אין אפשרות להתקדם שם בפיתוח בלי שצנין החשמל
יקבל תגובה מיוחדת. כאשר רצו העבירו קווים יותר
ארוכים במהירות בלתי רגילה. אתם מוכרחים לעשות בנשוא זה מאמץ הרבה יותר
גדול. יש חשיבות ממדרגה ראשונה, גם חשיבות מדינית, לקשור את כל השטח הזה
בקווי חשמל שקשורים לישראל. כל יום שעובר, יום אחד יום, חודש אחרי חודש,
אנחנו לפי דעתי עומדים כאן בצורה החומרה ביותר שיכולה להיות.

רם חביב:

אבי חייב לחזור ולומר, כל אחד מהגומרים שתובע
בנשוא החשמל, הביצוע היה מוסדר אבל זה מותנה בשלבי
ההקצאה של הכספים ושלבי ההזמנה קשורים בתשלום. אי אפשר לדחות את מסירת
ההזמנה והתשלומים לחברת החשמל לחודש יוני-יולי, ואחר כך לומר שכבר בבפבואר
התחייבות לעשות זאת.

ש. רביד:

זה לא כך. כאשר מעבירים לכם את הכסף בינולי רק
אז אתם מתחילים את התכנון ומתחילים בעבודה חצי
שנה אחרי זה. בינתיים הכסף שווה פחות.

רם חביב:

קיימת ועדת מעקב וכל הגורמים הזוגעים בדבר ישירות
מיוצגים בה. אפשר לכנס אותה בהקדם האפשרי, ואם יש
צורך אפשר להגיע שם לאיזון. ידובר ויחליטו שם על סדר העדיפויות.

השר ח. לבדאו:

לאור העובדה שכל ההזמנות נעשו לכל הקורים; אני

מכיר את המערכת מתי מזמנים ומתי משלמים ומתי

מתחילים לעבוד, ואחר כך תובעים העלאות על הרבית, אבל זה כך בחברת החשמל, אני מציע שהוועדה או שר החקלאות עם אנשי משרדו יקבעו את סדר הקדימויות, כדי שיהיו קדימויות ברורות על איזה קו הולכים קודם ולפי איזה שיקול, אם זה שיקול תעשייתי מחד ואם זה שיקול מדיני מאידך, וחברת החשמל תדע מה צריך להקדים ומה יכול. לחכות שלושה חודשים. איני בטוח שאי אפשר לרכז את כל המאמץ בכל הקורים. הבעיה היא של התארגנות פנימית, אפשר באותו קו לעבוד בכיוונים שונים. אפשר לקבוע סדרי עבודה כאלה שצורותם שונים ישלימו את העבודה בכל הכיוונים.

אנחנו מדברים על זה היום כאשר בחברת החשמל ישנה

שביתה. אבל זה ייגמר. אני מציע לעשות כאן את מה שאני עשיתי בגליל בזמנו, לאפשר לעבוד בשעות נוספות. אז ביקשו אפשרות לעבוד בשעות נוספות ואישרו זאת. כיוון שישנה בעיה של שעת חרום אפשר לעבוד או במשמרת נוספת או בחצי משמרת נוספת.

רם חביב:

זה קיים גם עכשיו. זה האינטרס של ה עובדים לעבוד

שעות נוספות והם עובדים שעות נוספות.

אלי"מ ד. סתו:

אני מציע לא לקבוע עדיפויות בסדרי הביצוע, וזה

מסיבה פשוטה, שכאשר קובעים סדרי עדיפויות מזביחים

קורים אחרים. סדרי העדיפויות כבר ישנם מבחינת התקציב, ואני מציע לקחת את כל התכניות ולהפעיל אותן. לדעתי צריך להקדים את אספקת החשמל לאריאל.

היו"ר השר א. שרון:

בכונים דברי שר התחבורה. הייתי מציע שאולי בקיים

פגישה עם מבכ"ל חברת החשמל, ואני אבקש גם את שר

האנרגיה להשתתף בזה, כדי לדון עם אנשי חברת החשמל על אפשרות להקדים את ביצוע הדברים. בין שאר הדברים שישנם כדאי לבדוק היכן צריך להכנס יותר מהר.

היו"ר השר א. שרון:

לא הייתי רוצה לדחות דברים במקומות אחרים, כי כולם תובעים הקדמת הביצוע. בדבר עם אנשי חברת החשמל ובנסה להזיז את הענין הזה, כפי שהצ'חנו בזמנו לגבי חברת מקורות ביחס לאספקת המים. בדברים רבים מסתבר שהקשר האישי מזרז את הדברים. בצורה זו הגענו למצב עם חברת מקורות שביום שקבענו פתחנו את הברז והמים התחילו לזרום. צריך בכל מקום לעשות זאת כך. נבקש פגישה עם מבכ"ל חברת החשמל ועם שר האנרגיה.

רם חביב:

אני מציע שבפגישה זו ישתתפו גם השותפים העיקריים לארגון זה של ההתיישבות, כדי שאחד כך לא יתברר שלא

נועצו בהם.

היו"ר השר א. שרון:

בינתיים אני מבקש לעשות כל מאמץ בנושא זה, כי אנחנו מגיעים למצב שאי-אפשר להגדיל את האוכלוסיה ביישובים אלה בלי ליצור את התשתית במקביל. אנחנו מפגרים בנושא התשתית וצריך לזרז גם את הנושא הזה. הח/41. ביצוע החלטות הממשלה בנושאי ההתיישבות על-ידי המשרדים השונים - דיווח משרד הבינוי והשיכון והחטיבה להתיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית.

היו"ר השר א. שרון:

כאן אני מבקש לשמוע גם משמעון רביד וגם מיוסי מרגלית מה המצב ביישובים בשומרון, ביהודה ובחבל עזה שהם בטיפולכם. במה מתקדמים ומה לא בוצע מבחינת הכבישים וכדומה.

ש. רביד:

יש מספר בעיות שהן לא בפתור עדיין, בעיקר לגבי היישובים החדשים שהוחלט עליהם. לגבי היישובים שבמצאים במערך שוטף של טיפול, אני יכול למסור מה נשמע שם.

היו"ר השר א. שרון:

אני מבקש שלקראת הישיבה הבאה תכין דיווח על כל ישוב וישוב.

י. מרגלית:

אבי אתחיל בישובים שמסביב לירושלים.

בגבעון יש עכשיו 100 יחידות דיור שהן עדיין איבן מלאות. המועצה המקומית הקימה שם ועדת איכלוס והיא מתחילה למלא עכשיו את 100 יחידות הדיור שבנינו. סך הכל יהיו שם 158 יחידות דיור. שם התעוררה בעיה של חיבור, כי לא היה ברור אם הם רוצים שהילדים ילמדו במקום או שילמדו בחוץ. מתגבשת שם בטייה שהילדים ילמדו במקום ואנחנו בתחיל להכשיר מספר מבנים בשביל בית ספר. אנחנו עושים זאת בשיתוף עם המועצה האזורית, וועדה בראשותו של פייבי מטפלת יפה מאוד בענין זה. שם היתה קודם ועדה קרואה שבה השתתפו הן בציגים של המחלקה המיישבת והן של גורמים אחרים.

ר. ריץ:

אבי חושב שבגבעון היתה התקדמות רבה מאוד שראויה

להערכה רבה. אבי מאוד תומך בזה.

י. מרגלית:

הישוב הבא הוא עופרה. בעופרה עוסקים עכשיו בהכשרת הקרקע, אם ביבתיים לא תתמוטט כל המערכת הכספית שלנו. אם יהיה תקציב אבי מאמין שבאוקטובר בתחיל שם בבניית 50 יחידות דיור של קבע. האנשים שם ימשיכו לגור ביחידות דיור זמניות עוד הרבה זמן. בעופרה יש בסך הכל 650 בפש.

היו"ר הנסר א. שרון:

זהו ישוב שמבחינה כלכלית הוא מבוסס מאוד והוא הרוח החיה בכל האיזור.

י. מרגלית:

כפי שאמרתי אנחנו בשלב ראשון בבנה שם 50 יחידות דיור קבע אם כל המערכת הכספית שלנו לא תתמוטט, כי בכל חודש הכל עולה ב-50% על מה שהיה בחודש הקודם. באיזור בית-אל התחילו לטפל בבית-אל ב', שבעצם הפכה לישיבה. במקום קיימות יחידות דיור זמניות שאולתרו בצורה כזאת או אחרת. יש 15 יחידות בוספות של טרום-אסבסטים, ועוד 19 קרוונים שהיו שם קודם לכן.

י. מרגלית:

האנשים שם מתקציבם בונים את הישוב מתרומות שונות שהם קיבלו. הם גם הקימו חדר אוכל יפה מאד. שם ישנם בחורים טובים, וזו דוגמה של קבוצה חלוצית שבשיטות שלה מגייסת אמצעים ומתקדמת יפה מאד. איפשרו להם להשלים את התשתית של המים ושל הביוב והחשמל מבחינת יחידות הכוח, כי אי-אפשר לחבר אותם לרשת המרכזית בגלל חוסר היכולת של הרשת לקלוט אותם. יחד עם זאת מתחילים בבית-אל כולה, גם א' וגם ב', לחשוב על ארגון של תכנון משותף מתוך מגמה לפצל את המגורים, לעשות תכנון של פיתוח כל הישוב, לתת כבישים, מים וביוב ולהציע לישובים האלה סיוע של איזורי פיתוח ב'. פה יהיה מיבחן האמת אם הם מוכנים להתיישב בעצמם בצורה ממוסדת במקומות אלה. (היו"ר השר א. שרון: בביקורי האחרון שם הבטחתי להם עוד 10 יחידות דיור). את 10 היחידות הקודמות הזמנו כבר. יהיו שם בסך הכל 35 יחידות דיור פלוס 19 הקרוונים הקיימים, כלומר למעלה מ-50 יחידות. עכשיו אני עובר לישובים היותר גדולים. אריאל - על פי החלטת הממשלה הקימונו באריאל 200 יחידות דיור זמניות, ובמסגרת העיבור יהיה צריך להקים שם 75 יחידות דיור. לפני שבוע התחילו לצקת שם את היסודות ל-75 יחידות.

לצערי הרב המיגבלות התקציביות לא תאפשרנה לנו השנה לבנות באריאל מעבר ל-100 יחידות במסגרת העיבור והתוספת שאנחנו מתכננים מעבר לתקציב של אוקטובר. אם אריאל צריכה להיות העיר המרכזית באיזור זה, הרי בוכל לעשות זאת רק אם יעמידו לרשותנו את המשאבים המתאימים.

היו"ר השר א. שרון: אותו דין חל אם בונים שם או בונים במקום אחר. זה מעביין לדאות שם בשעות הערב את התורים שמזדבנים לפני ועדות הקבלה של אנשים שמבקשים להתקבל. מאות אנשים מחכים שם ו-10 משפחות באבקות על דירה אחת.

י. מרגלית:

אבי יכול רק להצטרף אליך במישאלה שבזשא זה

יקבל עדיפות על פני עדיפויות אחרות. מאחר שכרגע

אני מייצג כאן את משרד הבינוי והשיכון כולו, אני צריך להזכיר שלמשרד הבינוי והשיכון יש גם בעיות אחרות. איננו יכולים שלא לתת תשובות לזוגות צעירים.

השר ח. לבדאו:

מדוע אינכם מעבירים לשם זוגות צעירים בעלי

זכאות? לבעלי הזכאות יש בסיס תקצצבי.

י. מרגלית:

עד עכשיו הישובים האלה לא נבנו על בסיס של בעלי

זכאות אלא רק על בסיס גרעינים. להלכה יש לבעלי

הזכאות בסיס תקציבי, אבל זה לא כך למעשה. (מ. בסיס: על זה צריך לדבר עם שר הבינוי והשיכון). זה לא כל כך פשוט. אני יודע ששר השיכון והבינוי מתכוון לדון על נושא זה עם ראש הממשלה ועם שר האוצר כדי לקבל סיוע נוסף לגבי הדיור לזוגות צעירים.

השר ז. המר:

מה הבעיה שמפריעה להציע לזוגות צעירים לעבור

למקומות ישוב אלה?

י. מרגלית:

משרד הבינוי והשיכון אינו בונה לזוגות צעירים.

את הדירות האלה בונים קבלנים ומשרד הבינוי והשיכון

נותן עזרה כספית של 300,000 לזכאים והם יכולים ללכת לאן שהם רוצים.

אם אנחנו נציע לזוגות צעירים ללכת לישובים אלה במקום לתת להם סיוע כספי

אנחנו נצטרך להקציב לזה מליון וחצי לזכאי יחידה, בעוד שהעזרה הכספית שהם

מקבלים ממשרד הבינוי והשיכון מסתכמת בסך הכל ב-300,000 לזכאי, והם מחפשים להם

יחידות דיור מתאימה להם.

האיזור הזה קיבל מעמד של איזור פיתוח א', ובתור

שכזה הוא מקבל יתרון סיוע.

היו"ר השר א. שרון: אם היה בא היום קבלן או יזם פרטי והיה מוכן

לבנות באיזורים אלה, איבד רוצה שום דבר אלא

רשות לבנות שם, האם משרד הבינוי והשיכון היה מתנגד לכך?

י. מרגלית:

בלי כל ספק שהייתי מקבל זאת בברכה. יש לבדוק היום

יזם פרטי שמתכנן את הגבעה המערבית של קרבי שומרון.

שם יש מקום לבניית 400 עד 600 יחידות דיור, ואנחנו מסרנו לקבלן פרטי את

תכנון הגבעה, ואם הוא לא ימכור את יחידות הדיור אנחנו מוכנים להסתכן

ולקנות אותן ממנו. אנחנו עומדים לזרוע הצעה זו. איבדי שיימצא

היום קבלן שיסכים להשקיע באריאל.

אלי לבדאו:

אלא אם כן משרד הבינוי והשיכון יתחייב לקנות ממנו

את יחידות הדיור שלא יצליח למכור.

י. מרגלית:

כל קבלן שירצה לבנות שם יקבל כל האפשרויות. אבל

אם נתחייב לקנות את יחידות הדיור מהקבלן פירוש

שלחבא אנחנו בעצמנו לא נוכל לבנות.

אלי לבדאו:

קבלן יהיה מוכן לבנות 2000 יחידות דיור אם משרד

הבינוי והשיכון יתחייב לקנות אותן.

השר ז. המר:

אם יהיו אנשים שירצו לקנות ואם משרד הבינוי

והשיכון יתחייב לקנות מה שהקבלן לא ימכור,

זה יכול להיות גם פתרון לזוגות צעירים. מדוע שלא בשתמש בענין הזכאות

כדי להעביר יותר אנשים מזרחה? אם יהיו 500 אנשים שיהיו מוכנים לקנות

דירות שם האם משרד הבינוי והשיכון יהיו מוכן להביא לשם קבלן שיבנה אותן?

מדוע לא ללכת בדרך זו?

היו"ר השר א. שרון:

בזה אנחנו איתרנו את הנושא, אבל הוא דורש בדיקה

י. מרגלית:

הפער ב מימון בין מה שהאזרח צריך לשלם ובין הזכויות שמקבל הזכאי מהממשלה ליחידת דיור

קטנה הוא די גדול.

השר ח. לבדאו:

ההבדל במחיר הוא גדול לגבי מי שרוצה להשיג דירה בעיר, אבל לא לגבי מי שהולך לאריאל.

י. מרגלית:

אתה לא לוקח בחשבון את מרכיב הקרקע.

היו"ר השר א. שרון:

אני מציע לקבל החלטה שבישיבה הבאה יביא שר הבינוי והשיכון את הצעתו בענין החלת הזכאות בשיכון בשומרון וביהודה.

י. מרגלית:

הזכאות קיימת. יש שתי שיטות של סיוע של מדינת ישראל למשתכנים עלידי משרד הבינוי והשיכון. שיטה אחת היא, שנותנים לאזרח את הכסף והאזרח מחפש לו את פתרון השיכון בכוחות עצמו. השיטה השנייה, שמדינת ישראל בעצמה או באמצעות קבלן בונה דירות ואחר כך בותבת לאזרח את ההלוואה והאזרח משלים את הבותב. ההצעה שעליה אתם מדברים, שמדינת ישראל תלך לבנות היום אלפי יחידות דיור במטרה למכור אותן, משמעות הדבר שהמדינה צריכה להוציא מבחינה תקציבית פי שלושה או פי ארבעה ממה שהיא בותבת לאזרח.

השר ח. לבדאו:

זה לא בכוון ואני מוכן לעשות את החשבון.

י. מרגלית:

אני חוזר למצב בקרבי-שומרון. שם יש לנו 140 יחידות דיור גמורות ומסרנו אותן לאיכלוס. במסגרת העיבוי היה צריך לבנות שם 75 יחידות דיור, ואנחנו בעצם בקרבי-שומרון גומרים להכשיר את השטח, ומאחר שהסעיף העיקרי שם היה במסגרת העיבוי הכוונה היתה להשלים יותר בבייה ולכן הפעלנו את יחידות הדיור.

י. מרגלית:

באלקנה אנחנו מתקדמים לאיכלוסן של 75 יחידות

הדיוור האלה שבנינו באלקנה עם מוסדות הציבור.

היו"ר השר א. שרון: באלקנה אנחנו בגיע ל-150 משפחות; לפני שבועיים

המצב היה שם של 4.1 ילדים למשפחה, היום זה בורדאי

בשתנה. מקום זה הוא דוגמה כיצד אנשים חיים ברמה גבוהה בתנאי מצוקה.

ממש לא ייאמן לדאות שם משפחות עם 4; 5, 6 ילדים בחדר אחד כאשר לכל אחד

מהילדים נשמרת הפינה שלו.

י. מרגלית: שם שנינו את הבורמות המקובלות ובתנו שטחים

יותר גדולים. בקרבי שומרון אנחנו מאכלסים

עד 140 יחידות וכמה מהיחידות בקציב למוסדות ציבור. באופן זמני תהיינה

שם 120 משפחות ביחידות קטנות שהן מיועדות לאנשי קרבי שומרון ב'; בית-

הספר שם גמור וביתן לאיכלוס.

במסגרת העיבורי

באלקנה יש כ-145 יחידות. דיוור: 75|פלוס 69 יחידות

מקודם; זה ישוב צפוף מאד אבל ישוב חזק מאד.

יש עוד ישוב אחד שאותו לא מביתי וזה קדומים.

בקדומים יש לבו הבטחה מצב הצבא לפנות את המחנה לא יאוחר מה-1 באפריל

1980. מכשירים את התכנון בשטח. במקום הזה מתכננים שכונה של 50 יחידות

דיוור. אני מקווה שהצבא יעמוד בהתחייבות שלו ויפנה את המחנה בזמן. אנחנו

מוסיפים שם בשלב הראשון 50 יחידות.

היו"ר השר א. שרון: שם יהיו בסופו של דבר בין 500 ל-600 בפש.

ש. רביד: בקדומים בגיע עם מה שנמצא בבנייה עכשיו ל-190

יחידות מבחינת האפשרויות של הבנייה, כי מובן

שגם לאפשרויות הבנייה יהיה סוף, אם לא רוצים לאכול את המקום שמיועד לישוב

הקבע וכרוך בפנצוי המחנה על ידי הצבא.

ש. רביד:

בבית-אל נגיע ל-94 יחידות דיור ובבית-חורון

ל-45 יחידות דיור.

שם יש בעיה קשה ואני מחכה להחלטה של הממשלה.

היו"ר השר א. שרון

שם בסלל כביש פנימי שמוביל אל הכביש הראשי

השר ח. לבדאן

לחיפה שמקצר מאוד את הדרך.

בנווה צוף נגיע ל-48 יחידות דיור עם 26 יחידות

ש. רביד

הדיור שבמצאות בבנייה עכשיו. במצפצ דיור נגיע

ל-50 יחידות דיור. כאשר הישוב החילוני ירד מזרחה כל יחידות הדיור תשארנה

לצרעין הדתי. בסמור יש 49 יחידות דיור, וזה המקום אולי היחידי הפרובלמטי

מבחינת האיכלוס בשרשרת הישובים האלה; בכל השאר אין בעיה של איכלוס.

בקרני שומרון במצאות עכשיו בבנייה 34 יחידות ויהיה צורך להקים עוד

45 יחידות דיור וביחד יהיו בסך הכל 89 יחידות דיור. בתפוח יהיו לנו כ-36

יחידות דיור ובבקוע עם מחנה הבח"ל כ-40 יחידות דיור. בעופרה 66 יחידות דיור

ו-50 יחידות דיור בוספות מיועדות במסגרת תכנית הקבע, אם אפשר לכלול בזה

את סלעית אשר מתאזרחת ממש בשעה זו. שם יש 20 קוביות שמספיקות ל-8 או 9

משפחות. ברור שהישוב לא יוכל להתזיק הרבה זמן מעמד בדיור ארעי זה. המשרד

צריך לבנות שם וגם אבחנו מוסיפים משהו זמני בשתי היאחזויות הבח"ל שהתיישבו

בחודש האחרון במבנה הבח"ל שלהם. התוספת שם חירובית מאוד.

סך הכל בישובים האלה שימציתי יהיו 490 יחידות דיור

מאוכלסות ועוד כ-180 במצאות בבנייה, סך הכל 670 יחידות דיור בלי יחידות

הקבע שמשרד השיכון צריך להוסיף בריחון, בסלעית, בעופר ובאלון מורה.

הח/42. גרעין מישור באזור הר-הנגב (מישור פארן)
לפני מספר חודשים פנתה אלינו קבוצת בחוריםש. רביד :

שהתארגנה במסרת תנועת המושבים והם הביעו רצונם להקים בקודה באזור הר

הנגב. הבעיה היא די סבוכה, כי בעקבות כל מה שקורה בנגב היום יש רצון

לבסות למצוא פתרון לכל מרכז הר הנגב. אבחנו מחפשים דרך כיצד להגיע למצב

שבו מתחיל לאסוף פתרונות. הקבוצה מוכנה לעלות למעלה פיראן בשלב ראשון.

ש. רביד:

מצד אחד יש יתרון בעובדה שצה"ל מתפרש באיזור
 כי זה יבטיח פרנסה לאנשים במסגרת הפריפריה של צה"ל, ומצד שני זה יאפשר
 לבצע נסיונות חקלאיים באיזור מעבר למה שמבצעים עכשיו באתרים שבסביבה.
 יש באיזור זה מים משלושה מקורות, שמהם שני מקורות הם יותר מידיים.
 קו המים מפיראן עובר שם. יש קידוחים ודודים שאפשר לקבל מהם מים, ויש
 אפשרות לקידוחים עמוקים יותר. יש אפשרות שמבחינתנו הקבוצה תעלה לאיזור
 של מישור פיראן עם אחריות מוגבלת שלנו שהם יכולים לצרכי פרנסה לעסוק
 בביצוע נסיונות חקלאיים שאנחנו בספק אותם, אבל יכול להיות שהתשובה בעוד
 כמה שנים תהיה שהאפשרויות הן מוגבלות, או שמאפשרים להם לפעול באפיק אחר
 ממה שהקבוצה רוצה. יחד עם זאת יש חשיבות לעניין זה של מעלה פיראן.
 אנחנו מתאמים נושא זה עם צה"ל, והבעיה היא לעשות
 זאת בהוצאות קטנות עד כמה שאפשר.

ה

היר"ר השר א. שרון: אנחנו הבהרנו להם בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים
 שאין היום תקציבים לזה.

ש. רביד:

ברשות הוועדה אני מבקש שיאשר לנו לתת להם אפשרות
 לעלות לשם כקבוצת חלוצים ולבצע משהו בדומה למצפים
 הראשונים שהיו בגב בעבר, בתקווה שיהיו לנו תשובות חקלאיות להם במשך הזמן,
 יותר ממה שיש היום.

היר"ר השר א. שרון:

אנחנו על ידי זה בכנסים פה לאיזור שלגביו אין
 היום שום ידיעות פרט להערכות, ואני מייחס חשיבות
 רבה מאוד לפעולה זו. אני מבקש שחברי הוועדה יאשרו זאת, כי לדעתי אפשר רק
 לברך על היוזמה הזאת, כי זה מה שיש לנו. אני מצפה שיהיו כאן תוצאות
 חשובות, מה גם שלא הגענו לכל חקר המים שם.

ש. רביד:

קבוצת הבחורים הזאת קשורה עם תנועת המושבים,

וברור להם שבשלב הראשון הם יצטרכו לחיות בצורה שיתופית, כי חלק מהפרנסה שלהם תבוא מעבודות חוץ, ורק חלק יאפשר להם לעבוד במסגרת חקלאיים בתיאום אתנו.

הת/43. הרחבה של אזורי התיישבות קיימים

היו"ר השר א. שרון: אני מבקש שתדווח על מעלה אדומים ב' ועל קרבי שומרון ב'.

ש. רביד: לגבי מעלה אדומים ב' – התחילו לעבוד על הדרך. ברצוני להזכיר לוועדה, וזה דבר שצריך לקחת בחשבון, במועד שמתקבלות החלטות אשר מבחינתנו מהוות אור ירוק לתכנון, הרי בין מועד התכנון לבין הפעולה בשטח עובר זמן, וזה קשור בתנאים אובייקטיביים וגם בתנאים סובייקטיביים. ברצוני לומר לוועדה לגבי השאלות שנשאלות: האישור התקציבי לכל היאחזויות הנח"ל הגיע רק בשבוע שעבר מוועדת הכספים של הכנסת. אנחנו הזמנו 400 מבנים מבית החדושת, וכל זמן שבית החדושת עובד צריך לשלם לו את המפרעה הראשונה על החשבון, וכל זמן שלא משלמים כל ההתחייבות אינה עוזרת.

היו"ר השר א. שרון: קיבלנו בזמנו החלטה על אלמוג ב' ואלמוג ג'.

ש. רביד: אבל אנחנו לא קיבלנו את הכסף. קיבלנו אישור להעלאת ישובים חדשים במסגרת התקציב של 350 מיליון ל"י, ומזה 250 מיליון לישובים ביהודה ובשומרון, מעלה אדומים ב' ששם התחילו ביום ששי לעבוד על הדרך. קרבי שומרון במצאת בעבודה כבר למעלה מחודשיים.

א. בראון: לקרבי שומרון ב' הקדימו תקציבים.

ש. רביד:

בפה אבל לא על הבייר. קרבי שמרון ב; במצאת

בעבודה. גם בשביל מעלה הבח"ל הזמנו יחידות דיוור.

תוך שבועיים-שלושה שבועות בקים מבנים בקרבי שמרון. הזמנו את המבנים

למעלה בח"ל כפי שאמרתי, אבל אם לא יהיה תקציב לשלם בעדן אינני יודע מתי

זה יוקם. זה עבין של הרבה זמן.

בריונים הגרעין יכול למעשה להכנסת היום למבנים

במסגרת היאחזות. בכוכב השחר הבעיה יותר סבוכה. לגבי מצפה יריחו ב' התכניות

מוכנות ומחכים לשחרור המחנה על ידי הצבא. ביתיר כבר יושבים, עלו לשם לפני

10 ימים.

מתוך 350 מיליון ל"ד שהוקצבו 230 מיליון ל"ד הם לרשימת

היישובים בשומרון, ונוסף לכך 120 מיליון ל"ד ל-6 היאחזויות: 2 בבקעה, 1 ברצועה

ו-3 בגולן. החלטות נתקבלו כאן למעשה על 8 היאחזויות אבל כסף יש רק בשביל

2. לגבי 2 אלה למעשה ישנה התחייבות, אבל אנחנו במצאים בוויכוח לגבי בעמה

שבעביר אותם לאלמוג ג', כי אין לנו דרך אחרת לעשות זאת. למעשה על תקציב

של שני ישובים נאבקים בבקעה על ארבעה; נתחיל את הפעילות בארבעה ההיאחזויות

כאשר נגמור את העבודה בשנה הבאה. כך נעשה זאת כדי שהדבר יהיה אפשרי. המדובר

ברועי ד' ובשלח.

היו"ר השר א. שרון:

רועי ושלח הם בצפון הבקעה ואלמוג ג' ובעמה

הם בדרום, ואלה מקיפים את יריחו.

ש. רביד:

אותו דבר לגבי הרצועה. היות ויש תקציב רק להיאחזות

אחת החלטנו להעביר את קטיף ד' לאוהלים ולהתחיל

בהקמת קטיף ו'.

לגבי שלוש ההיאחזויות ברמת הגולן - שם המצב הרבה

יותר קשה, אבל אני מקווה שהעבודות שם בהיאחזות בח"ל אחת לפחות העבודה

תתחיל בסוף אוקטובר.

היו"ר השר א. שרון:

כבראה שאנחנו בכל זאת נצליח לרכז קרקע באיזור
ברכת רם, שם יש כ-500 דונם פרט לקטע ההר.

אלי"מ ד. סתו:

הייתי בכל זאת מבקש לדעת מהו לוח המזמנים?

ש. רביד:

באלמוג ג' יכנסו להכשרת השטח תוך שבועיים. אותו
דבר לגבי קטיף ד'. מבחינת הנח"ל במקומות שהוא
אינו יושב היום, הרי לגבי רועי ד' זה יהיה מאוחר יותר, ובהיאחזות הנח"ל
ברמה בכנס לעבודה בסוף אוקטובר.

היו"ר השר א. שרון:

אני מבקש החלטה על 4 הישובים האלה שהם אינם
חדשים, וכבר הוחלט עליהם, אבל צריכה להתקבל
החלטה על הרחבתם.

אלי"מ ד. סתו:

יש לזכור שהריכוז באיזור של מעלה פיראן הוא
פרובלמטי מאוד מבחינת הצבא. זהו איזור של שטחי
ביטחוניים ומיטרווחים. כאן יצטרכו לעשות תיאום בוסף.

ש. רביד:

כאשר דיברתי על התיאום עם הצבא התכוונתי לסדר
גודל של למעלה מ-200 דונם באיזור שראויים לעיבוד
וברובה הגדול של האדמה הזאת בוסעים היום זחל"מ עם וטנקים ויורים בהם. כמו
שבכל מקום מגיעים לתיאום בסופו של דבר גם עם הפרישה הזאת בגב הצלחנו
להגיע לתיאום מלא פרט לביצבים. איני רואה שההתיישבות הפסידה בנושא
התיאום בקשר עם ביצבים.

היו"ר השר א. שרון:

אבי מבקש להציג על המפה את המקומות שקשורים
עם החלטת הממשלה בענין הרחבת איזורי ההתיישבות
כאן (תיאור על המפה) איפה שצריכה להיות ריחן ב'.

א. בראון:

יש ויכוח אם זה יהיה ריחן ב' או ריחן ג'.
ריחן ג' תהיה באיזור יעבד.

היו"ר השר א. שרון:

באיזור הצפוני יש קרקעות. באיזור ואדי ערה
בשטח זה (תיאור על המפה) יש לנו שם קרקעות מדינה
מובהקות בהיקף של כ-10,000 דונם בגושים, אבל א' נחנר מצופפים את הגושים
שישנם. ישנו היום ישוב מי עמי, שהוא הישוב שהתאזרח בשם ריחן. יש החלטה
על ריחן ב' או ג'.

ש. רביד:

החלטנו בישיבה הקודמת על שני ישובי ריחן,
גם ריחן ב' וגם ריחן ג'.

ר. ויץ:

דובר היה שמקום אחד מיועד לגרעין הקווקזי ומקום
שני לגרעין הצרפתי. הבטיחו להם ולדעתי אסור

לפגוע בגרעין הצרפתי.

א. בראון:

הגרעין שעולה עכשיו לריחן הוא הגרעין הקווקזי.

היו"ר השר א. שרון:

באיזור קרבי שומרון ד' יש 7000 דונם קרקע ממשלתית
שכונות ללא עוררים. הולכים להקים שם שתי או לטפל

בהרחבתם של הישובים הקיימים. קרבי שומרון ב' כאן (תיאור על המפה) במצאת
כרגע בעבודה ותוך שלושה שבועות יתחילו להעמיד שם את המבנים. יש אישור
ממשלתי על ג' ו-ד'.

היו"ר השר א. שרון:

אני מציע לחברי הוועדה לבסוע ולדאוג את הדרך היפה שהקדן הקיימת סללה שם. דרך זו מחברת את איזור קלקלליה-שכם-קדום עם גוש קרבי שומרון והגוש אריאל-תפוח בבסיעה של 10 דקות. זה מובע את הצורך לבסוע דרך שכם ויוצא קשר פנימי בין הישובים האלה. את הדרך הזאת בונים מתקציב ההתיישבות ולא מתקציב מע"צ. זה נושא שבצטרך לדון בו.

קרבי שומרון

א. בראון: ג' מיועדת לשיכונים של צבא הקבע, כי הצבא

רוצה לשכן את אנשי צבא הקבע בשיכונים, וקרבי שומרון ד' ישנו גרעין גדול שמיועד לאיזור הזה. (תיאור על המפה). אחרי שאנחנו הכשרנו את המקום נעביר אותו לטיפול החבל או המחלקה לצרכים אחרים.

היו"ר השר א. שרון:

היות וזה דבר חשוב וזה מחזק את אחיזתנו באיזור קרבי שומרון ואיזור יעבד וואדי ערה, שבי האיזורים האלה יש להם חשיבות רבה מאד. צריך לעבוד שם במהירות רבה. איבי בכנס כרגע לעבין האחריות.

לי בראה שדיחן ג', דותן, קרבי שומרון ד', מאחר שאיבדו יודעים אם זה יהיה שיכון של צבא הקבע או לא, אני מציע שאורי בראון עם בציגי המשרדים הנוגעים בדבר יחליטו על כך, אולי עדיף שיכנס לשם משרד הבינוי והשיכון. אני מציע שזו תהיה החלטה בין משרדית בלי להטריח את חברי הוועדה, אלא אם תהיה מחלוקת בנושא זה. אני חושב שבגלל השעה המאוחרת בסיים בזה את הישיבה.

ההתיישבות הכפרית 44/הח

ר. וייץ:

אני מבקש להעלות כאן כמה בקשות לדיון בישיבה הבאה. העירותי קודם בעבין הבנייה העירונית. אני במשך הקיץ הזה עשיתי הרבה סיורים אישיים כמעט בכל איזורי הארץ, ברמת הגולן ובבקעה. מכל הסיורים האלה עשיתי רק סיור רשמי אחד עם לבבי. כל השאר סיירתי באופן אישי.

לאחר הסיורים ישתי לסכם את המצב והגעתי למסקנה

שאנו היום ואבקש רשמית מיו"ר הוועדה לייעד ישיבה של חשבון בפש על ההתיישבות
הכפרית. בהתיישבות הכפרית לדעתי הגענו בקצב מזורז בצורות שונות ומגוונות

לדמי, ואני חושב שזה לטובה וכך צריך לעשות. אבל איני יכול להסתיר את
רגשי החרדה הקשה ביותר והמועקה, שאם לא יהיה בידינו האמצעים וגם המחשבה
לחזק את מה שעשינו אנחנו עלולים למצוא את עצמנו במערבולת קשה מאד
מבחינה כלכלית וחברתית, ומכאן כל התוצאות הפוליטיות.

יש מקומות שהמצב, על אף הטיפול הטוב והמסור
והתנאים הטובים, הם ממשל על סוף התמוטטות. איני בא לומר דבר שהוא
חורג מהמציאות, אבל אנחנו חייבים להקדיש ישיבה למחשבה יסודית מה יש
לעשות ומה יש להקדים ומביין יימצאו האמצעים; וצריך להקדיש מחשבה לגבי
מצבים שנוצרו במקומות שונים, גם במקומות מסויימים ביהודה ושומרון.
אני מבקש מיו"ר הוועדה להקדיש לכך ישיבה. אני
מוכן, אם תבקשו, להכין לישיבה זו דברי פתיחה, כי אני חושב שאנחנו אחראים,
וכאחראים למצוינו אנחנו חייבים לתת לעצמנו דין וחשבון לגבי ההתיישבות
הכפרית.

איני יכול שלא להעיר הערה לגבי ההתיישבות
העירונית. כאן יש לדעתי טיפול ראוי לשבח, אבל החרדה שלי היא לגבי
ההתיישבות העירונית עוד יותר גדולה מאשר לגבי ההתיישבות הכפרית. הקצב
שבו אנחנו הולכים בפיתוח העירוני אינו בא בחשבון. בקצב הזה יקימו בעלי
מום שייפגעו במשך הזמן עוד יותר ולא בצא מזה. אם בהתיישבות הכפרית אפשר
ללכת בעשרות הרי בהתיישבות העירונית אם לא בעבור לקצב של אלפים בזרע
בהם מומים; הם לא יראו את עצמם מבוססים ואנחנו נמצא את עצמנו בחורבות.
קצדין, מעלה אפרים, וגם קרבי שומרון וגם אריאל בתור עיר, ואני יכול
למנות גם מקומות אחרים, ואיני רוצה לדבר על העיירות בגליל, כמו: מעלות,
קריית-שמרונה וכו', שאי אפשר להשאיר אותן כפי שהן, אף על פי שבמעלות יש
איזו שקיית תזונה.

ר. ויץ:

גם בשטח זה, אם לא בעשה תפנית התחלתית גם במחשבה וגם באמצעים בימצא חוטאים. אני סבור שמשרד הבינוי והגייסון, שהתחיל בפעולה, אם הוא לא ייהפך למוסד מיישב עירוני עם תנועות ההתיישבות וגם גישה קבוצתית, עם ארגון של קבוצות ולא של בודדים, ועם ארגון הקרדיט שאפשר לעשות; כאן צריכה לבוא מחשבה חדשה גם בתכנון במדדים הרבה יותר גדולים ובשיטות ארגוניות אחרות.

עשיתי בסיוורים שערכתי חשבון נפש משלי, ואיני יודע במה יש להסתייע יותר, בשטח הכפרי שיסודותיו אולי יותר איתנים, ולתאם זאת עם וללכת בקצב אטי יותר, לתנועת ההתיישבות שיש לה חוקי קיום משלה. אם הוועדה הזאת אחראית לענין היא צריכה להקדיש מספר ישיבות לא כלכך לעשייה ולהחלטות, כמו לעריכת חשבון נפש לגבי צורות ודרכים אחרות, גישה אחרת גם לאמצעים וגם לארגון. אני מצאתי מוצא למימון כספי מיוח של פיתחת שלום, אולי בוכל להשיג כספים גם לכך. אי אפשר להמשיך ללכת בדרך שבה הולכים. אנחנו לא משאירים מצב שאפשר לסמוך עליו. אני אומר זאת ללא כל היבטים פוליטיים. יש לי היבטים פוליטיים ידועים, איני מתכחש להם, אבל יש גם דברים שהם מעבר ומעל להשקפות הפוליטיות שלי, והם עצם האופן של בנין הארץ והמולדת. בקשתי להרשמת היא שוועדה זו תקבע לה מועדים, לא בתכניות השוטפות, כדי לעשות חשבון נפש, ואני מוכן לפתוח בכך.

א. בראון:

בדמה לי שאנחנו לא זוכרים אחרונות מספיק זמן. בתור מי שעוסק בנושא ההתיישבות היום גם של האיזור העירוני, ואני עוזר לעסוק בנושא זה בעצם רק ביהודה ובשומרון, אני אומר כאן באחריות מלאה, למרות מה שאמר כאן פרופ' ויץ, הישובים העירוניים שבנו בשנה וחצי האחרונות לא התבצעו בהצלחה כזאת במדינת ישראל אף פעם.

ר. ויץ:

לא אמרתי שלא, אבל שם צריך לפעול במושגים של אלפים ולא של מאות, כי אחרת הם לא ישארו שם.

א. בראון:

אבי חושב שרעבן ויץ צייר את המצב בצבעים שחורים שאינם תורמים לעבין אלא מזיקים לעבין. תוך שנה אחת מהחופש הגדול בשנה שעברה ועד היום עלו אלף בפש באריאל עם בתי ספר ועם גבי ילדים. אף פעם עוד לא היה דבר כזה.

בקרבי שומרון, איבי אומר שיש שם ארמונות, אבל אנשים חיים שם עם רמת חיים תרבותית ורמת חיים גבוהה מאד שם. איפה היה דבר כזה? זוהי הצלחה בלתי רגילה של מדינת ישראל כולה. זה בכון גם ביושבים שאיבנו קוראים להם ישובים חקלאיים; בקרבי שומרון יש אנשים מלומדים, אנשים ברמה טובה והם מסתפקים במועט ומתפתחים בצורה נפלאה.

ר. ויץ:

היא הצותנת. אם במשך 3 השנים הבאות לא יהיו שם 5000 איש הם לא יחזיקו מעמד.

א. בראון:

הם יחזיקו מעמד. אבי חושב שכאשר עוסקים בבושא זה צריך לדאוג אותו בפרופורציות בכוחות: מה היה

עד היום ומה יש היום.

ר. ויץ:

אבי בפירוש אמרתי שלא עשיתי כאן שום חשבון פוליטי.

א. בראון:

אז לא צריך לצייר תמונה כל כך שחורה.

היו"ר השר א. שרון:

טוב שרעבן ויץ העלה את הברשא.

מ. בסים:

אני חושב שיהיה יותר מעשי לקיים דיון בנושא

זה אחרי שבסייר בישובים האלה.

היו"ר השר א. שרון:

אני בהחלט מקבל זאת. בקיים סיור כזה ובחצי

היום השני בקיים דיון בנושא זה. אודה לרעבן

ויץ אם יהיה מוכן להכין מצע לקראת הדיון הזה.

ד. ויץ:

אמיתי שאני מוכן לפתוח בדין הזה, ואני מוכן

גם להכין מצע.

היו"ר השר א. שרון:

יחד עם זאת אני מציע לזכור את מה שאמר כאן

אורי בראון, שלא טוב שבציג את הדברים כאילו

הישובים האלה עומדים לפני התמוטטות.

אני בממשלה ביצב בפני בעיה קשה, מצד אחד לערוך

דברים כאלה, ומצד שני אני יודע שאסור לעשות זאת, כי אז יגידו שזה דבר

חלש ולא יחזיק מעמד; ואם זה לא יחזיק מעמד אז לא כדאי להיאבק על כך.

לכן אני מבין מה שאמר כאן אורי בראון.

בקיים על זה דיון. אני סירתי החודש גם ברמת

הגולן. אני עוקב אחרי ההתיישבות הזאת כל הזמן; אני מכיר את הקשיים הבוספים

של הישובים הכפריים, שיש לה קשיים מעל ומעבר לקשיים שצופים בהתפתחויות

הכלכליות ובקשיים בוספים בייצור החקלאי - כל הדברים שאנחנו באבקים

בהם לא במישור של השולחן הזה, אלא במישור של שולחנות אחרים.

לאור כל זאת, ולאור הצורך לבדוק את הדברים,

אני מקבל את מה שאמר רעבן ויץ לגבי השקפתו היסודית, אני מאד מכבד זאת;

היו "ר' השר א. שרון:

הוא אינו מסתיר את השקפותיו, אבל ברור שצריך להגדיל במהירות את האוכלוסיה במקומות האלה כדי שיתקיימו. כרגע אנחנו עוסקים לא בהשקפותיו המדיניות או האידאולוגיות אלא לעצם הענין למצוא דרכים שגוף חשוב וחי צריך להתקיים. אני מקבל את ההערה שצריך להגדיל במהירות את האוכלוסיה, ויש לזה היבט של בניה בצורה אחרת, צורות ארגוניות שונות ומערכת שלמה, שאינה מדביקה את ההתלהבות והאמונה של קבוצת אנשים זו שקמה, ונוצרה דמה של תשתית אנושית בלתי רגילה במקום שלא מודבקת על ידי קצת הפעולות והעשייה והפתחות אחרת שצריכה להיות.

אנחנו בקיים דיון זה בעקבות סיור שנערוך בשטח.

בדבר על זה באחד ממקומות הישוב שם, ואז יהיה יותר קל לראות את הדברים.

אני מקבל את ההצעה שיש לראות את התמונה בכללותה.

הישיבה בבעלה

הת/37. נוהל עבודת הוועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית: סדרי-יום

יושב-ראש הוועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית מתייחס לנושא סדרי-היום של הוועדה ולהשלכות הנובעות מהפצתם.

בדיון משתתפים השר א. שרון ומר ע. לוינסקי.

הת/38. לישובי פיתחת-רפיח: דיווח יו"ר הוועדה להתיישבות

יו"ר הוועדה מוסר פרטים בענין המגעים עם לישובי פיתחת-רפיח בענין העברתם.

המנהל הכללי של משרד החקלאות משלים.

בדיון משתתפים: השרים מ. נסים וא. שרון; וה"ה ע. לוינסקי, ש. רביד ואל"מ דן סתיו.

הת/39. המגעים עם נציגי ימית ואופירה: דיווח נציג משרד הבינוי-והשיכון

נציג משרד הבינוי והשיכון מוסר פרטים בענין המגעים עם נציגי ימית ואופירה - בדבר פינויים.

הת/40. נושאי חשמל ביישובים היהודיים בשומרון

נציג משרד האנרגיה-והתשתית מדווח לחברי הוועדה להתיישבות בענייני חשמל של היישובים היהודיים בשומרון.

בדיון משתתפים: השרים א. שרון וח. לנדאו; ה"ה ר. חביב, ש. רביד וי. מרגלית; ואל"מ דן סתיו.

מ ח ל ל ט י ם להטיל על יושב-ראש הוועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית, לבוא בדברים עם שר האנרגיה-והתשתית, חבר עוזריו ואנשי "חברת החשמל לישראל בע"מ", במגמה לקדם את חישמול היישובים היהודיים של השומרון. במגעים האמורים ישתתפו גם נציגי הגופים העיקריים הנוגעים בדבר.

./ביצוע

הת/41.

ביצוע החלטות הממשלה בנושאי ההתיישבות על-ידי
המשרדים השונים - דיווח משרד הבינוי והשיכון
והחטיבה להתיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית

נציגי משרד הבינוי והשיכון והחטיבה להתיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית מוסרים פרטים בדבר בניית יחידות דיור ביישובים היהודיים ביהודה ובשומרון.

בדיון משתתפים: השרים א. שרון, ח. לנדאו, ז. המר ומ. נסים; וה"ח י. מרגלית, א. לנדאו וא. בראון.

מ ח ל י ט י ם : הוועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית רושמת לפניה את דיווחיהם של נציגי משרד הבינוי והשיכון והחטיבה להתיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית, בענין בניית יחידות דיור ביישובים היהודיים ביהודה ובשומרון; ומבקשת מאת שר הבינוי והשיכון לבדוק אפשרויות של מימוש הזכאות לדיור של זוגות צעירים - ביישובים של יהודה ובשומרון, ולהביא הצעות בנדון לדיון בוועדה.

הת/42.

גרעין מישר באזור הר-הנגב (מישור פארן)

מנהל החטיבה להתיישבות פותח.

בדיון משתתפים השר א. שרון ומר ש. רביד.

מ ח ל י ט י ם : לאחר עלייתו על הקרקע, באזור הר-הנגב (מישור פארן) של גרעין מישר. בשלב ראשון יעלה הגרעין כקבוצת חלוץ ויפעל במתכונת של מצפה חקלאי לשם ביצוע בדיקות וניסויים בתחום החקלאי של האזור. מיקומו המדויק של הגרעין ייקבע בתיאום עם צה"ל.

הת/43.

הרחבה של אזורי התיישבות קיימים

יו"ר הוועדה פותח.

מ ח ל י ט י ם :

א) בהסתמך על החלטה מס. ב/167 של ועדת השרים לענייני בטחון מיום כ"ט באב תשל"ט (22.8.79) ובמסגרת הרחבתם של אזורי התיישבות הקיימים, לאשר את הקמתם של:-
 /קרני.

ש מ ר

- 37 -

1. קרני-שומרון ג' - המיועד לשיכון צבא קבע
2. קרני-שומרון ד' - המיועד לגרעין רמתה
3. דותן - המיועד לגרעין צפון השומרון מחיפה ולגרעין שנמצא בסנור
4. ריחן ג' - המיועד לגרעין הקווקזי

(ב) ההחלטה שמורה במזכירות הממשלה.

ההתיישבות הכפרית

הת/44.

ראש החטיבה להתיישבות פותח.

בדיון משתתפים: השרים מ. נסים וא. שרון; וה"ה א. בראון ור. וייץ.

מ ח ל י ט י ם לקיים דיון בענייני ההתיישבות הכפרית ולהטיל על פרופ' רענן וייץ להכין פתיחה לדיון זה.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת